

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Διαδικασίες για την προστασία του παιδιού

Περιεχόμενα

Περίγραμμα: Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού απαιτεί από όλα τα συμβαλλόμενα κράτη να διαθέτουν ολοκληρωμένα συστήματα προστασίας του παιδιού προκειμένου να εξασφαλίζουν μια συντονισμένη αντίδραση στην κακοποίηση και την παραμέληση του παιδιού (Svenovicanci, Hart, & Rubinson, 2010).

- Βασικές αρχές της αναφοράς:
 - Γιατί πρέπει να γίνει αναφορά?
 - Τι είναι η αναφορά?
 - Ποιος μπορεί να αναφέρει?
 - Υπο-αναφορά ΚαΠα-π
- Αντιμετώπιση της υπο-αναφοράς:
 - Διαδικασίες για την Προστασία του Παιδιού
- Αντιμετώπιση της υπο-αναφοράς:
 - Ανταπόκριση στην αποκάλυψη ΚαΠα-π
- Βασικές αρχές αναφοράς και παρέμβασης

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Γιατί πρέπει να γίνεται αναφορά;

Ποιος είναι ο ρόλος του κράτους;

- Η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Παιδιού των Ηνωμένων Εθνών ορίζει ότι η κυβέρνηση είναι ο κύριος υπεύθυνος για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας κατά των παιδιών, θεωρώντας τα παιδιά ως νόμιμους εταίρους, με έμφαση στη διασφάλιση της ύπαρξης προστατευτικών μηχανισμών που να υποστηρίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα των παιδιών (Pinheiro, 2006).
- Η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Παιδιού απαιτεί από όλα τα συμβαλλόμενα κράτη να διαθέτουν ένα ενιαίο σύστημα προστασίας του παιδιού προκειμένου να εξασφαλίσουν μια συντονισμένη αντίδραση στην κακοποίηση και την παραμέληση του παιδιού (Sveno-Cianci, Hart, & Rubinson, 2010).
- Αυτά τα ολοκληρωμένα συστήματα συνήθως βασίζονται σε τρεις βασικούς άξονες:
 - **(1) υποχρεώσεις (νόμοι, κανονισμοί και πολιτικές),**
 - **(2) μηχανισμοί/παρεμβάσεις (εκπαίδευση, υπηρεσίες και διαχείριση δεδομένων), και**
 - **(3) αποτελέσματα για το παιδί (μετρήσεις απόδοσης βάσει της υγείας, της ανάπτυξης και της ευζωίας του παιδιού) (Sveno-Cianci et al., 2010).** Κάτι επιπλέον που χρειάζεται να ληφθεί υπόψη είναι οι πόροι που είναι διαθέσιμοι για την υποστήριξη της ανάρρωσης μετά την έκθεση σε βία, με την υποχρεωτική αναφορά να θεωρείται ως στοιχείο-κλειδί για τη διαδικασία ψυχικής ενδυνάμωσης των θυμάτων κακομεταχείρισης (Wekerle, 2013).

Ποιος είναι ο ρόλος του κράτους;

- Η υποχρεωτική αναφορά πιθανής ή επιβεβαιωμένης ΚαΠα-π αποτελεί μια κοινή, θεμελιώδη στρατηγική της αντιμετώπισης της βίας κατά των παιδιών. Η θεσμοθέτηση της υποχρέωσης συγκεκριμένων ατόμων να αναφέρουν την κακοποίηση του παιδιού βασίζεται στο αξίωμα ότι η έγκαιρη ανίχνευση της κακοποίησης βοηθά στην πρόληψη σοβαρών τραυματισμών και ανακουφίζει τα θύματα από την ευθύνη να αναζητήσουν μόνα τους βοήθεια, κι έτσι προωθεί τη συντονισμένη ανταπόκριση του νόμου, των ιατρικών και των άλλων υπηρεσιών (Krug et al., 2002).
- Πολλά κράτη στον κόσμο (ΗΠΑ, Καναδάς, Αυστραλία, Αργεντινή, Ισραήλ, Πολωνία, Σρι Λάνκα, κτλ.) διαθέτουν νομοθεσία η οποία υποχρεώνει τους επαγγελματίες υγείας να αναφέρουν πιθανά περιστατικά ΚαΠα-π. Ωστόσο, αρκετά κράτη δεν υποχρεώνουν τους επαγγελματίες υγείας να αναφέρουν τις ανησυχίες τους για όλες τις μορφές ΚαΠα-π (Krug et al., 2002).
- Επιπλέον, η υποχρεωτική αναφορά ΚαΠα-π διαφέρει ανάλογα με την αρμοδιότητα κάθε επαγγελματία. Οι διαφοροποιήσεις συνήθως αφορούν τον τύπο κακομεταχείρισης που απαιτείται να αναφέρεται και, σε μερικές περιπτώσεις, και το δράστη της κακομεταχείρισης.
- Κατά την τελευταία δεκαετία έχει επιτευχθεί πρόοδος, τόσο στη γεωγραφική περιοχή της Ευρώπης, όσο και αλλού, με τη βοήθεια της επικύρωσης της Συνθήκης του Lanzarote του Συμβουλίου της Ευρώπης (αυτή τη στιγμή έχει ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία 47 χωρών), η οποία προβλέπει υποχρεωτική αναφορά περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, και εξαλείφει κάθε εμπόδιο για τους επαγγελματίες (λόγω των κωδίκων επαγγελματικής δεοντολογίας). Ωστόσο, δεν ισχύει για όλες τις μορφές ΚαΠα-π.

Γιατί να αναφέρω;

- Ο σκοπός της υποχρεωτικής αναφοράς είναι να εντοπιστούν παιδιά τα οποία είναι πιθανώς θύματα κακοποίησης και παραμέλησης όσο το δυνατόν συντομότερα, προκειμένου να προστατευθούν από περαιτέρω βλάβη.
- Χωρίς τον εντοπισμό, την αναφορά και την παρέμβαση, αυτά τα παιδιά μπορεί να παραμείνουν θύματα για το υπόλοιπο της ζωής τους.
- Τα κακοποιημένα παιδιά δεν ξεχνούν την παιδική τους ηλικία μεγαλώνοντας. Κουβαλούν σωματικά και συναισθηματικά τραύματα σε όλη τους τη ζωή, και μπορεί να αναπαραγάγουν το μοτίβο της κακοποίησης ή της παραμέλησης και στα δικά τους παιδιά.

Γιατί να αναφέρω; Η αναγκαιότητα αναφοράς της κακοποίησης και παραμέλησης του παιδιού (ΚαΠα-π)

- Το βέλτιστο συμφέρον, τα δικαιώματα και η βασική ανθρώπινη αξιοπρέπεια του παιδιού δεν γίνονται σεβαστά σε περιπτώσεις όπου, ενώ οι επαγγελματίες γνωρίζουν, ή έστω υποψιάζονται την κακοποίηση, το παιδί παραμένει στη φροντίδα, ή στη διάθεση του δράστη της κακοποίησης και/ή της παραμέλησης.

- Εξαιτίας των περιορισμένων δεδομένων σχετικά με τις αποτελεσματικές παρεμβάσεις, δεν υπάρχει άμεσος τρόπος να γνωρίζουμε αν η ζωή του παιδιού βελτιώνεται κατά τη διαδικασία αναγνώρισης-αναφοράς-παρέμβασης.
- Σύμφωνα με διάφορες έρευνες, η προτεραιοποίηση της τεκμηρίωσης της κακομεταχείρισης χωρίς συνοδεία φροντίδας για την ευζωία του παιδιού συνδέεται με μικρότερη διαθεσιμότητα υπηρεσιών για παιδιά θύματα κακομεταχείρισης απ' ό,τι σε πλαίσια τα οποία αντιμετωπίζουν την κακομεταχείριση του παιδιού ως τμήμα μιας οργανωμένης προνοιακής φροντίδας για το παιδί και την οικογένεια (κάτι το οποίο υποδεικνύει ότι το βασικό πρόβλημα δεν είναι τόσο η υποχρεωτική αναφορά, όσο η ανταπόκριση των υπηρεσιών και/ή συνολική πολιτική)

Η αναφορά της κακοποίησης και παραμέλησης παιδιού είναι απαραίτητη

Γενικό σχόλιο Νο. 13 (2011): Το δικαίωμα του παιδιού στην ελευθερία από κάθε μορφή βίας (άρθρο 49)

- η επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών συστήνει σε **όλα τα Κράτη-μέλη να αναπτύξουν μηχανισμούς στήριξης για τα παιδιά, τους εκπροσώπους τους και όσους αναφέρουν περιστατικά βίας κατά των παιδιών, οι οποίοι να είναι ασφαλείς, επαρκώς γνωστοποιημένοι, εμπιστευτικοί και προσβάσιμοι,**
 - Συμπεριλαμβανόμενων 24ωρων τηλεφωνικών γραμμών στήριξης χωρίς χρέωση και άλλων ΤΠΕ
- σε όλα τα κράτη, να καταστεί **υποχρεωτική η αναφορά** περιστατικών ΚαΠα-π, πιθανών περιστατικών ή κινδύνου έκθεσης σε βία, **τουλάχιστον για τους/τις επαγγελματίες που δουλεύουν απευθείας με παιδιά**
 - όταν οι αναφορές γίνονται με καλή πίστη, πρέπει να προβλέπονται διαδικασίες που να διασφαλίζουν την προστασία των επαγγελματιών που προβαίνουν σε αναφορές

Τι είναι η αναφορά κακοποίησης και/η παραμέλησης παιδιού

- το να κοινοποιήσει κάποιος στις αρμόδιες αρχές τις ανησυχίες του όταν υποπτεύεται ή γνωρίζει ότι ένα παιδί (ή κάποια παιδιά) που βρίσκεται στη φροντίδα κάποιου ενηλίκου υφίσταται κακοποίηση ή παραμέληση

Σημείωση! το άτομο που κάνει την αναφορά ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟ να διερευνήσει περαιτέρω το περιστατικό προκειμένου να ελέγξει εάν και κατά πόσον ισχύουν οι υποψίες του

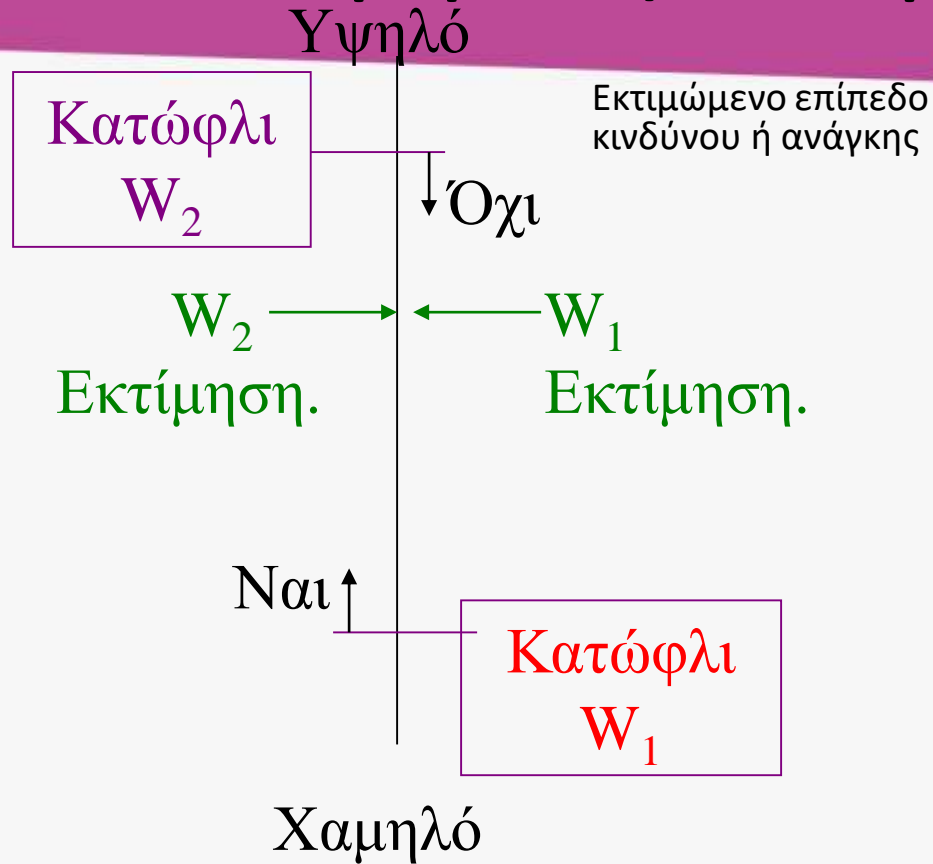
Αναφορά και Τεκμηρίωση μιας περίπτωσης κακοποίησης και/ή παραμέλησης παιδιού

- Η αναφορά μιας περίπτωσης κακοποίησης και/ή παραμέλησης παιδιού δεν αποτελεί 100% βεβαιότητα ότι το γεγονός αυτό συνέβη πραγματικά!
- Επομένως, η αναφορά της υποψίας στις αρμόδιες αρχές θα πρέπει να γίνεται πολύ πιο εύκολα σε σύγκριση με την τεκμηρίωση της αναφοράς!

Με αυτό το δεδομένο, το ιδανικό πλαίσιο για τον καθορισμό διαδικασιών για την αναφορά ΚαΠα-π περιλαμβάνει ένα μοντέλο «κατώφλι δύο επιπέδων»: ένα χαμηλό κατώφλι βεβαιότητας για την αναφορά και ένα υψηλότερο για την τεκμηρίωση της αναφοράς.

Αυτό απαιτεί «κανονικοποίηση της αναφοράς» και διαφοροποίησή της τόσο στην κοινή γνώμη αλλά και στην αντίληψη των επαγγελματιών από τη διαδικασία τεκμηρίωσης των ισχυρισμών!

Η διαδικασία λήψης της απόφασης: ο παράγοντας «κατώφλι» (Len Dalglish, 2000)

- Αν το κατώφλι είναι χαμηλό, ο W_1 χρειάζεται ελάχιστα στοιχεία πριν αναλάβει δράση.
- Αν το κατώφλι είναι υψηλό, ο W_2 χρειάζεται πολλά στοιχεία πριν αναλάβει δράση.
- Ακόμη κι αν συμφωνούν στην εκτίμησή του,
- Μπορεί να διαφωνούν ως προς την ανάληψη δράσης.

Επίσημος ορισμός της αναφοράς στη χώρα σας

Αναφορά είναι η ανακοίνωση συγκεκριμένων σχετικών πληροφοριών σε έναν τοπικό φορέα προστασίας του παιδιού ή/και στην αστυνομία ή σε δικαστική αρχή σχετικά με ένα παιδί, για του οποίου την σωματική ή πνευματική υγεία ή ευεξία ο αναφέρων έχει βάσιμες υποψίες ότι βρίσκονται σε κίνδυνο ως αποτέλεσμα κακοποίησης ή/και παραμέλησης.

Μια αναφορά ΔΕΝ αποτελεί εκ των πραγμάτων επίσημη καταγγελία, αλλά μια προληπτική ενέργεια για επιβεβαίωση συγκεκριμένων πληροφοριών και περαιτέρω διερεύνηση

Οι εκπαιδευτικοί ΔΕΝ είναι ερευνητές επιφορτισμένοι με το έργο της επαλήθευσης των δηλώσεων που γίνονται από κάποιο παιδί ή με το να προβαίνουν σε οριστικούς συμπερασμούς αναφορικά με την ύπαρξη ή την δυνητική ύπαρξη κακοποίησης ή παραμέλησης ενός παιδιού

Η νομική υποχρέωση αναφοράς δεν ανήκει στο σχολείο αλλά στο ΑΤΟΜΟ, στο οποίο επέρχεται η γνώση της σεξουαλικής κακοποίησης ή εκμετάλλευσης ανηλίκου.

Ποιος μπορεί να αναφέρει υπόνοιες για κακοποίηση & παραμέληση παιδιού

- Οποιοσδήποτε έχει ανησυχίες για την ασφάλεια ενός παιδιού (ή παιδιών)
- Η εθνική νομοθεσία προβλέπει **νομική υποχρέωση** (δεσμευτική) για συγκεκριμένα άτομα από τα οποία απαιτείται να **αναφέρουν πιθανή κακοποίηση ή παραμέληση παιδιού**
- **Υπόχρεοι σε αναφορά** μπορεί να είναι
 - Διάφορες επαγγελματικές ομάδες
 - Απλοί πολίτες

Προβλέψεις για νομική υποχρέωση των επαγγελματιών να αναφέρουν περιπτώσεις ΚαΠα-π & άσκησης βίας (FRA, 2014)

- Σε 15 Κράτη-Μέλη υφίσταται υποχρέωση αναφοράς για όλους/-ες τους/τις επαγγελματίες
- Σε 10 Κράτη-Μέλη οι υφιστάμενες προβλέψεις αφορούν μόνο συγκεκριμένες ομάδες, όπως κοινωνικούς/-ές λειτουργούς και εκπαιδευτικούς
 - Σε πολλά Κράτη-Μέλη δεν υφίστανται εγγυήσεις για τη διατήρηση της ανωνυμίας των επαγγελματιών που προβαίνουν σε αναφορά ΚαΠα-π

Ναι, για όλες τις επαγγελματικές ομάδες

Ναι, αλλά μόνο για μια ομάδα επαγγελματιών

Όχι

Προβλέψεις για νομική υποχρέωση των επαγγελματιών να αναφέρουν περιπτώσεις ΚαΠα-π & άσκησης βίας (FRA, 2014)

- Σε κάποια Κράτη-Μέλη υφίσταται άρτια οργανωμένος μηχανισμός αναφοράς ΚαΠα-π
 - σε πολλές χώρες, ωστόσο, η έλλειψη σαφών διαδικασιών και πρωτοκόλλων δημιουργεί επιπλέον καθυστερήσεις ή οδηγεί σε υπο-αναφορά περιστατικών
- Η απουσία ενός ολοκληρωμένου κειμένου που να περιγράφει τον υφιστάμενο μηχανισμό αναφοράς καθώς και τις αρμοδιότητες καθενός από τα σχετιζόμενα μέρη έχει ως αποτέλεσμα την μη-αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των επαγγελματιών
- Μια σημαντική πρόκληση για την αντιμετώπιση της υπο-αναφοράς περιστατικών ΚαΠα-π είναι η αποτυχία των επαγγελματιών να αναγνωρίσουν την ΚαΠα-π και να κατανοήσουν και να εκπληρώσουν τις επαγγελματικές τους ευθύνες και υποχρεώσεις, εφόσον υφίσταται υποψία ή/και επίγνωση περιστατικού ΚαΠα-π
 - Η ανάγκη, επομένως, για εκπαίδευση όλων των επαγγελματιών που έρχονται σε επαφή με παιδιά στην αναγνώριση των ενδείξεων ΚαΠα-π και στον εντοπισμό των παιδιών θυμάτων ΚαΠα είναι επιτακτική

Προβλέψεις για νομική υποχρέωση των πολιτών να αναφέρουν περιπτώσεις ΚαΠα-π & άσκησης βίας (FRA, 2014)

- Σε περισσότερα από τα μισά Κράτη-Μέλη της ΕΕ υφίστανται συγκεκριμένες διατάξεις σχετικά με την υποχρέωση αναφοράς ΚαΠα-π από τους πολίτες
- Σε 15 Κράτη Μέλη της ΕΕ υφίστανται διατάξεις που ορίζουν συγκεκριμένες υποχρεώσεις για τους πολίτες να αναφέρουν περιστατικά ΚαΠα ή/και εκμετάλλευσης παιδιών, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των εθνικών συστημάτων Προστασίας του Παιδιού
- Σε πολλά άλλα Κράτη Μέλη όπου δεν υφίστανται συγκεκριμένες προβλέψεις για την αναφορά ΚαΠα-π, ισχύουν γενικές διατάξεις όσον αφορά την υποχρέωση όλων των πολιτών να αναφέρουν αξιόποινες πράξεις, όπως ορίζονται με βάση το εθνικό δίκαιο

Ναι, υφίστανται συγκεκριμένες διατάξεις σχετικά με την υποχρέωση αναφοράς από τους πολίτες

Όχι, δεν υφίστανται συγκεκριμένες διατάξεις σχετικά με την υποχρέωση αναφοράς από τους πολίτες

Ολική υποχρέωση αναφοράς σεξουαλικής κακοποίησης του παιδιού

(CoE's Lanzarote Committee, 2020: <https://www.coe.int/en/web/children/mapping-out-the-lanzarote-convention>)

Νομική υποχρέωση επαγγελματιών και πολιτών να αναφέρουν περιπτώσεις ΚαΠα-π και άσκησης βίας στην Ελλάδα.

Εκπαιδευτικοί

Έχετε **υποχρέωση** και **δικαίωμα** να προβαίνετε σε αναφορά

ΠΡΕΠΕΙ να αναφέρετε ΚΑΘΕ περίπτωση για την οποία έχετε βάσιμη υποψία Κακοποίησης ή Παραμέλησης Παιδιού

Νομική υποχρέωση επαγγελματιών και πολιτών να αναφέρουν περιπτώσεις ΚαΠα-π και άσκησης βίας στην Ελλάδα

Νομοθεσία: Ν. 3500/2006, Άρθρο 23

Γιατί οι εκπαιδευτικοί;

- Επειδή οι εκπαιδευτικοί έχουν καθημερινή επαφή με τα παιδιά
- Οι συνέπειες της κακοποίησης αποτελούν εμπόδιο για τη μάθηση
- Επειδή όπως όλοι οι πολίτες, οι εκπαιδευτικοί είναι εξουσιοδοτημένοι/-ες να προβαίνουν σε αναφορές κάθε φορά που υποψιάζονται κακοποίηση

Άρθρο 23

Υποχρεώσεις των εκπαιδευτικών

1. Εκπαιδευτικός της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ο οποίος, κατά την εκτέλεση του εκπαιδευτικού του έργου, με οποιονδήποτε τρόπο πληροφορείται ή διαπιστώνει ότι έχει διαπραχθεί σε βάρος μαθητή έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας, ενημερώνει, χωρίς καθυστέρηση, τον διευθυντή της σχολικής μονάδας.

Ο διευθυντής της σχολικής μονάδας ανακοινώνει αμέσως, την αξιόποινη πράξη στον αρμόδιο εισαγγελέα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 37 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ή στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή.

Την ίδια υποχρέωση έχουν οι εκπαιδευτικοί και οι διευθυντές των ιδιωτικών σχολείων, καθώς και οι υπεύθυνοι των πάσης φύσεως Μονάδων Προσχολικής Αγωγής.

2. Κατά την προδικασία και τη διαδικασία στο ακροατήριο, ο διευθυντής της σχολικής μονάδας, ο οποίος ανακοίνωσε την αξιόποινη πράξη στις παραπάνω αρμόδιες αρχές, και ο εκπαιδευτικός, ο οποίος την πληροφορήθηκε ή τη διαπίστωσε, καλούνται να εξετασθούν ως μάρτυρες, μόνο αν η πληροφορία δεν αποδεικνύεται με οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό μέσο.

Υπο-αναφορά κακοποίησης και παραμέλησης του παιδιού

- περιστάσεις στις οποίες για διάφορους λόγους
 - τα άτομα που έχουν υποχρέωση αναφοράς (επαγγελματίες και/ή πολίτες) δεν αναφέρουν στις αρμόδιες αρχές τις υποψίες τους για κακομεταχείριση παιδιού
 - σε τέτοιες περιπτώσεις η αρχική διαπίστωση ότι ένα παιδί μπορεί να έχει κακοποιηθεί δεν ακολουθείται από αναφορά αυτού του πιθανού περιστατικού κακοποίησης παιδιού στις αρμόδιες αρχές και πολλά περιστατικά δεν αναφέρονται οδηγώντας σε απόκλιση μεταξύ περιστατικών που αναγνωρίζονται και περιστατικών που αναφέρονται
- ΠΟΥ-Περιφερειακό Γραφείο για την Ευρώπη
 - Κάθε χρόνο τουλάχιστον 55 εκατομμύρια παιδιά υφίστανται βία στην περιοχή αρμοδιότητας του Γραφείου, περιλαμβανομένων περιστατικών σωματικής, σεξουαλικής, συναισθηματικής και ψυχολογικής βίας
 - παρότι ο αριθμός αυτός είναι μεγάλος, γνωρίζουμε ότι τα περιστατικά διαπροσωπικής βίας δεν αναφέρονται στο βαθμό που συμβαίνουν
- Αναλύοντας την υπο-αναφορά
 - Ο ΠΟΥ υπολογίζει ότι από τα 204 εκ. παιδιών στην περιοχή
 - 9.6% υφίστανται σεξουαλική εκμετάλλευση,
 - 22.9% υφίστανται σωματική κακοποίηση και
 - 29.1% υφίστανται συναισθηματική βλάβη
 - 700 δολοφονούνται κάθε χρόνο

Υπο-αναφορά κακοποίησης και παραμέλησης του παιδιού

- Οι επαγγελματίες που εργάζονται στην πρωτοβάθμια φροντίδα και στην παιδιατρική, στις υπηρεσίες ψυχικής υγείας, στα σχολεία, στις κοινωνικές υπηρεσίες και στην επιβολή του νόμου παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην ανίχνευση και αναφορά της κακομεταχείρισης του παιδιού, καθώς είναι εκείνοι που συναντούν τα παιδιά στην καθημερινή τους πρακτική
- Η υποχρέωση συγκεκριμένων επαγγελματικών ομάδων για αναφορά πιθανής κακομεταχείρισης παιδιού μπορεί να βοηθήσει τη βελτίωση της κατανόησης του προβλήματος και δυνητικά να οδηγήσει σε πιο έγκαιρη εφαρμογή προστατευτικών μέτρων

ΩΣΤΟΣΟ, για διάφορους λόγους:

- Ανεπαρκής εκπαίδευση και αδυναμία αναγνώρισης των ενδείξεων, των συμπτωμάτων και των συνεπειών της κακομεταχείρισης του παιδιού,
- Φόβοι για διατάραξη των σχέσεων επαγγελματία-πελάτη,
- Παρανοήσεις σχετικά με το επαγγελματικό απόρρητο,
- Και εσφαλμένη αντίληψη ότι η αναφορά μπορεί αν κάνει περισσότερο κακό παρά καλό

η κακομεταχείριση του παιδιού υπο-αναφέρεται διεθνώς, σύμφωνα με διαθέσιμα στοιχεία από ΗΠΑ, ΗΒ, Καναδά, Νέα Ζηλανδία, Αυστραλία, Βόρεια Ευρώπη και χώρες χαμηλού έως μέσου εισοδήματος κυρίως στην Αφρική

5 κύριοι παράγοντες που οδηγούν σε υπο-αναφορά

- ανεπαρκής εκπαίδευση και/ή γνώση των επαγγελματιών για τα πρότυπα συμπεριφοράς και τα συμπτώματα υγείας του παιδιού τα οποία (συχνά έντονα) δείχνουν ότι το παιδί υφίσταται παραμέληση ή/και κακοποίηση
- φόβοι και ανασφάλεια για το πόσο ασφαλής είναι για τους/τις επαγγελματίες η αναφορά ή/και παραπομπή ύποπτων περιστατικών ΚαΠα-π
- πολιτισμικές, θρησκευτικές και προσωπικές πεποιθήσεις για την υπεροχή/ιερότητα της οικογένειας μεταξύ των κοινωνικών δομών
- η προκατάληψη για την υπεροχή της οικογένειας και των συγγενών φαίνεται να συγχέεται με την έλλειψη εμπιστοσύνης στις δυνατότητες και την καταλληλότητα των αρμόδιων υπηρεσιών να αναλάβουν την φροντίδα ενός παιδιού με τρόπο που να ανταποκρίνεται στο βέλτιστο συμφέρον του
- διαστρεβλωμένες αντιλήψεις σχετικά με το επαγγελματικό απόρρητο και τις νομικά δεσμευτικές υποχρεώσεις που αναφέρονται στους κώδικες επαγγελματικής δεοντολογίας

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟ-ΑΝΑΦΟΡΑΣ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Αντιμετώπιση της υπο-αναφοράς ΚαΠα-π

- Μια συντονισμένη αντίδραση στην ΚαΠα-π περιλαμβάνει
 - **Όλους τους σχετικούς τομείς**
 - Ίδρυση Εθνικών Διατομεακών Συμβουλίων όπου να εκπροσωπούνται όλοι οι σχετικοί τομείς
 - Υπηρεσίες προστασίας του παιδιού/Κοινωνικές υπηρεσίες/κοινωνική πρόνοια, Υγεία/Ψυχική υγεία, Εκπαίδευση (δημόσια και μη), Επιβολή του νόμου και Δικαιοσύνη
 - **Όλους τους αντίστοιχους επαγγελματίες που εργάζονται για/με τα παιδιά**
 - Δικαστές, Επιμελητές Ανηλίκων, Εισαγγελείς, Ιατροδικαστές, Δικηγόροι· Συνήγορος του Παιδιού· Κοινωνικοί Λειτουργοί, Επισκέπτες Υγείας, Φροντιστές σε ιδρύματα· Γιατροί (γενικής ιατρικής και εξειδικευμένοι, όπως γυναικολόγοι, παιδίατροι, ορθοπεδικοί και ακτινολόγοι, Μαιές, Νοσηλευτές και Οδοντίατροι· Παιδοψυχίατροί, Ψυχίατροι, Ψυχολόγοι, Αστυνομικοί (γενικά και ειδικότερα ανακριτικοί υπάλληλοι σε ιατροδικαστικές έρευνες ή για εγκλήματα κατά ανηλίκων)· Δάσκαλοι/Εκπαιδευτικοί (προσχολική εκπαίδευση, νηπιαγωγεία, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια, ειδική εκπαίδευση, Διευθυντές σχολείων, συντονιστές εκπαίδευσης κτλ.

Αντιμετώπιση της υπο-αναφοράς ΚαΠα-π

- οι προκαταλήψεις των επαγγελματιών σχετικά με το ποια περιστατικά ΚαΠα-π πρέπει να αναφέρονται φαίνεται να οδηγεί στην υπέρ-αντιπροσώπευση των περιστατικών σοβαρής ΚαΠα-π μεταξύ των γνωστών περιστατικών, με αποτέλεσμα τα λιγότερο σοβαρά περιστατικά να υπο-αναφέρονται
 - **Αυτό υποδεικνύει ότι η εκπαίδευση όλων των επαγγελματιών στην αναγνώριση της ΚαΠα-π πρέπει να περιλαμβάνει τις ενδείξεις όλων των αναγνωρίσιμων τύπων ΚαΠα-π**
- Η έρευνα έχει δείξει ότι οι επαγγελματίες των σχετικών κλάδων είναι πιο πιθανό να αναφέρουν πιθανή ΚαΠα-π αν εντοπίσουν στο πλαίσιο του περιστατικού παράγοντες οι οποίοι έχουν μάθει (ή απλώς πιστεύουν) ότι έχουν υψηλή συσχέτιση με την ΚαΠα-π.
 - **Αυτό υποδεικνύει την ανάγκη κοινοποίησης της βάσης τεκμηρίωσης για την αναγνώριση παιδιών σε υψηλό κίνδυνο κακομεταχείρισης σε όλα τα σχετικά επαγγέλματα.**

Ανάπτυξη δεξιοτήτων για όλους τους επαγγελματίες

- Ανάπτυξη δεξιοτήτων των επαγγελματιών όλων των ειδικοτήτων που εργάζονται με παιδιά σχετικά με:
 - την ευαισθητοποίηση για την κακομεταχείριση του παιδιού, τον επιπολασμό και τις επιπτώσεις της
 - την αναγνώριση ενδείξεων κακοποίησης και παραμέλησης του παιδιού
 - την ενημέρωσή τους για το εθνικό νομοθετικό πλαίσιο και την υποχρέωση αναφοράς περιστατικών ΚαΠα-π
 - τη γνώση τους γιατί και πώς να αναφέρουν (υπογραμμίζοντας τη διαδικασία υποβολής αναφοράς και παραπομπής περιστατικού σε αρμόδιους φορείς)
 - τη διευκόλυνση της πρώιμης παρέμβασης ή υποστήριξης για γονείς και φροντιστές

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟ-ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Αντίδραση στην αποκάλυψη ΚαΠα-π

Γιατί κάποια παιδιά δεν μιλούν για την κακοποίηση;

- Εκτιμάται ότι από 1 στα 4 έως 1 στα 10 παιδιά θα πέσουν θύματα σεξουαλικής κακοποίησης πριν γίνουν 18 ετών.
- Μία εκτίμηση αναφέρει ότι το 73% των παιδιών δεν αποκαλύπτουν τη σεξουαλική κακοποίηση για τουλάχιστον ένα χρόνο, 45% δεν λένε τίποτε σε κανέναν για πέντε χρόνια και άλλα δεν αποκαλύπτουν ποτέ την κακοποίησή τους (Smith et al., 2000; Broman-Fulks et al., 2007).
- **Είναι εξαιρετικά δύσκολο για τα παιδιά να αναφέρουν την κακοποίησή τους. Η αποκάλυψη είναι μια διαδικασία, όχι ένα γεγονός!**

“Για πολλούς μπορεί να είναι δύσκολο να κατανοήσουν ότι ένα παιδί ΔΕΝ θα τρέξει αμέσως να το πει σε κάποιον – μητέρα, πατέρα, δάσκαλο, ένα από τα αδέρφια, έναν παππού ή γιαγιά – μετά από ένα περιστατικό κακοποίησης. Δυστυχώς, η σιωπή ή η καθυστερημένη αποκάλυψη είναι ο κανόνας, κι όχι η εξαίρεση.”

Γιατί κάποια παιδιά δεν μιλούν για την κακοποίηση;

- **Μπορεί να φοβούνται τις συνέπειες**
 - Φοβούνται να μιλήσουν εξαιτίας της υπάρχουσας ισορροπίας δύναμης
 - Ο δράστης μπορεί να έχει δωροδοκήσει ή να έχει απειλήσει το παιδί ότι κάτι τρομερό θα συμβεί αν μιλήσει
 - Μπορεί να φοβούνται ότι το πρόσωπο που τα κακοποιεί είναι πολύ σημαντικό ή πολύ ισχυρό
 - Μπορεί να ανησυχούν ότι δεν θα τα πιστέψουν
 - Μπορεί να ντρέπονται, να ανησυχούν ή να φοβούνται ότι φταίνε τα ίδια γι' αυτό που έγινε
 - Μπορεί να νιώθουν ενοχές
 - Μπορεί να δυσκολεύονται να παραδεχθούν ότι οι οικογένειές τους είναι διαφορετικές

Γιατί κάποια παιδιά δεν μιλούν για την κακοποίηση;

- Μπορεί να μην έχουν τη δυνατότητα να μιλήσουν
 - Είναι σε πολύ μικρή ηλικία για να περιγράψουν αυτό που συνέβη με λόγια
 - Δεν μιλούν τη γλώσσα
- Μπορεί να μη γνωρίζουν ότι κακοποιούνται
- Μπορεί να πιστεύουν ότι αυτό συμβαίνει σε όλες τις οικογένειες
- Μπορεί να πιστεύουν ότι η κακοποίηση είναι τιμωρία επειδή ήταν «κάνοντες»
- Σε πολλές περιπτώσεις, ο δράστης είναι γνωστός και αγαπητός
 - Μπορεί να αγαπούν το δράστη και να πιστεύουν ότι η κακοποίηση είναι «απλά» μια διαφωνία
 - Μπορεί η κακοποίηση να συνεχίζεται, και το να μιλήσει να γίνει «προδοσία»
 - Μπορεί να ελπίζουν ότι κάποια στιγμή θα σταματήσει
- Μπορεί οι άνθρωποι γύρω τους να μην τα διευκολύνουν να μιλήσουν
 - Μπορεί να έχουν προσπαθήσει να το πουν χωρίς λόγια
 - Μπορεί να πιστεύουν πως οι ενήλικες γνωρίζουν για την κακοποίηση
 - Μπορεί να φοβούνται πως δεν θα τα πιστέψουν
 - Μπορεί κανείς να μην τα ρώτησε αν υπάρχει κάποιο πρόβλημα

Το συχνότερο και δυσκολότερο εμπόδιο προκύπτει από τη σχέση ανάμεσα στα παιδιά-θύματα και τους δράστες και τα θετικά συναισθήματα που τα παιδιά έχουν ακόμη γι' αυτούς!

Γιατί τα παιδιά δεν αποκαλύπτουν τη σεξουαλική κακοποίηση;

- Είναι το μυστικό μας!
- Εκφοβισμός και απειλές
- Δεν ξέρω σε ποιον και πώς να το πω...
- Το παιδί πιστεύει ότι φταίει
- Αποπλάνηση από τον/την δράστη/-τρια
- Κανείς δε θα σε πιστέψει!
- Αποσύνδεση/Διάσχιση
- Φόβος τιμωρίας/αυτοτιμωρία
- Ντροπή
- Αγάπη

[Source: childsafehouse.org/info/faqs/why-do-children-not-tell/](https://www.childsafehouse.org/info/faqs/why-do-children-not-tell/)

Γιατί τα παιδιά αποκαλύπτουν την κακοποίηση;

επειδή κάποια στιγμή συνειδητοποιούν ότι αυτό που τους συμβαίνει είναι λάθος

- αποκτούν επίγνωση και κατανοούν τι είναι κακοποίηση
 - διαθέτουν τη γνώση και μπορούν να περιγράψουν με λόγια αυτό που υφίστανται και πώς να ζητήσουν βοήθεια

επειδή κάποια στιγμή συνειδητοποιούν ότι δεν αντέχουν πια να ζουν έτσι

- όταν η κακοποίηση γίνεται όλο και χειρότερη και δεν μπορούν να το διαχειριστούν πια
 - η συνεχιζόμενη κακοποίηση γίνεται αφόρητη και ο φόβος για την κακοποίηση γίνεται μεγαλύτερος από το φόβο του τι θα συμβεί αν μιλήσουν
- όταν έχουν υποστεί ή είναι πολύ πιθανό να υποστούν σωματικές βλάβες
 - πιθανή εγκυμοσύνη ή σωματικά τραύματα είναι συνεχείς απειλές
 - σωματικά τραύματα που ήδη έχουν προκληθεί χρήζουν επείγουσας ιατρικής φροντίδας
- όταν θέλουν να προλάβουν το ενδεχόμενο να κακοποιηθούν άλλα παιδιά
 - μπορεί τα μικρότερα αδέρφια τους να βρίσκονται σε κίνδυνο ή ήδη να υφίστανται ΚαΠα

Γιατί τα παιδιά αποκαλύπτουν την κακοποίηση;

- επειδή κάτι αλλάζει στο υποστηρικτικό δίκτυο του παιδιού
- βρίσκει κάποιο άτομο που θα το ακούσει, θα το πιστέψει και θα ανταποκριθεί κατάλληλα, χωρίς είναι κριτικό, επικριτικό και απειλητικό
 - βρίσκει κάποιο άτομο που αποπνέει δύναμη και αυτοπεποίθηση, που πιστεύει ότι μπορεί να αντιμετωπίσει το δράστη
- δέχεται θετική ανταπόκριση από ενήλικα άτομα τόσο σε ανεπίσημο όσο και σε τυπικό πλαίσιο
 - έχει την αίσθηση ότι ήδη κάποιο ενήλικο άτομο γνωρίζει και έτσι δεν θα πανικοβληθεί όταν θα του πει τι συμβαίνει
- επειδή κάποιος το ρωτά ευθέως για τυχόν εμπειρίες κακοποίησης
- επειδή αισθάνεται ότι έχει τον έλεγχο του πότε, σε ποιον/-α και πώς θα μιλήσει σε ό,τι αφορά
 - την ανωνυμία του (δεν θα αποκαλυφθεί η ταυτότητά του, εκτός αν το θελήσει)
 - θέματα εμπιστευτικότητας (το ίδιο θα επιλέξει ποιος θα μάθει τι συμβαίνει)
- Επειδή επιθυμεί να τιμωρηθεί ο δράστης

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Ανταπόκριση στην κακοποίηση του παιδιού

Πώς να αντιδράσω όταν ένα παιδί αποκαλύπτει κακοποίηση;

Τι να κάνετε όταν ένα θύμα σας αποκαλύπτει κακοποίηση:

- Δώστε στο παιδί την αμέριστη προσοχή σας
- Αναγνωρίστε την εμπιστοσύνη που σας δείχνει το παιδί με την αποκάλυψη
 - (τα παιδιά συνήθως δεν αποκαλύπτουν εμπειρίες ΚαΠα-π σε οποιονδήποτε!)
- Βρείτε ένα ήσυχο μέρος για να μιλήσετε, χωρίς παρουσία άλλων και χωρίς διακοπές
 - Κάντε το παιδί να νιώσει άνετα, καθίστε κάπου κοντά του, όχι πίσω από κάποιο γραφείο
 - Καθησυχάστε το παιδί, πείτε του ότι δεν κινδυνεύει
- Καθησυχάστε το παιδί, πείτε το ότι δεν κινδυνεύει και δεν θα βρει το μπελά του
- Να είστε υποστηρικτικοί «Λυπάμαι γι' αυτό που σου συνέβη»
- Διατηρήστε ήρεμη στάση και ελέγχετε τα συναισθήματά σας
- Χρησιμοποιήστε ανοιχτές ερωτήσεις όπως:
 - «Μπορείς να μου πεις τι έγινε;» ή
 - «Αναρωτιέμαι ποιος σου έμαθε να το κάνεις αυτό»και αποφύγετε τις «κλειστές» κατευθυντικές ερωτήσεις!
- Αποδεχθείτε ότι το παιδί θα αποκαλύψει μόνο έως εκεί που νιώθει άνετα και αναγνωρίστε το θάρρος και τη δύναμη που επιδεικνύει το παιδί κλύπται και μίπτι πύπε δίπλα

Co-funded by the Rights,
Equality and Citizenship Programme (RECC)
Programme of the European Union

Πώς να αντιδράσω όταν ένα παιδί αποκαλύπτει κακοποίηση;

Τι να κάνετε όταν ένα θύμα σας αποκαλύπτει κακοποίηση:

- Να δώσετε στο παιδί το χρόνο που του χρειάζεται
- Να το αφήσετε να πει αυτό που θέλει με δικά του λόγια και να χρησιμοποιείτε και εσείς το δικό του λεξιλόγιο
- Να ενημερώσετε στο τέλος της κουβέντας το παιδί για το τι σκοπεύετε να κάνετε στη συνέχεια
 - για παράδειγμα: *“Πρέπει να το πούμε (ακριβές όνομα). Αυτοί ξέρουν πώς να βοηθούν τα παιδιά και τις οικογένειες τους.”*
- Να κρατήσετε γραπτές σημειώσεις για όσα σας είπε το παιδί
 - κρατήστε μερικές σύντομες σημειώσεις τη στιγμή που σας μιλάει και φροντίστε αμέσως μετά τη συζήτηση να γράψετε όσες λεπτομέρειες μπορείτε

Πώς να αντιδράσω όταν ένα παιδί αποκαλύπτει κακοποίηση;

Τι να κάνετε όταν ένα θύμα σας αποκαλύπτει κακοποίηση:

Κρατήστε σημειώσεις γι' αυτά που σας είπε:

- Κρατήστε μερικές πολύ σύντομες σημειώσεις όσο μιλάτε με το παιδί και καταγράψτε τις λεπτομέρειες το συντομότερο δυνατόν.
- Μην καταστρέψετε τις αρχικές σας σημειώσεις για την περίπτωση που χρειαστούν σε κάποια δικαστική διαδικασία.
- Καταγράψτε την ημερομηνία, το χρόνο, τον τόπο και τις λέξεις που χρησιμοποίησε το παιδί, καθώς και ό,τι παρατηρήσεις κάνατε για το παιδί – να είστε συγκεκριμένοι.
- Καταγράψτε τις λέξεις που χρησιμοποίησε το παιδί, συμπεριλαμβάνοντας και τυχόν ύβρεις ή αργκό.
- Καταγράψτε τις δηλώσεις του παιδιού και ό,τι είναι παρατηρήσιμο, όχι τις ερμηνείες ή τις υποθέσεις σας – μείνετε στα γεγονότα.

Χρησιμοποιήστε τα λόγια του παιδιού.

- Λέξεις ή ημερομηνίες που έχουν κάποια σημασία για το περιστατικό της κακοποίησης.
- Παρατηρήσεις και τραύματα.
- Το συντομότερο δυνατόν αφού μιλήσετε με το παιδί.

Co-funded by the Rights, Equality and Citizenship Programme (RECC) Programme of the European Union

Πώς να αντιδράσω όταν ένα παιδί αποκαλύπτει κακοποίηση;

Τι να κάνετε όταν ένα θύμα σας αποκαλύπτει κακοποίηση:

- Μη δείξετε ότι έχετε σοκαριστεί, ότι έχετε θυμώσει ή ότι έχετε αναστατωθεί με αυτά που σας λέει το παιδί. Παραμείνετε ψύχραιμοι και δείξτε τη διάθεση να ακούσετε όσα λέει
- Μη φοβηθείτε ότι θα πείτε κάτι «λάθος»
- Μην αμφισβητήσετε την ειλικρίνεια του παιδιού ή μη δείξετε ότι δεν το πιστεύετε (ακόμη κι αν έτσι είναι, σίγουρα πρέπει να υπάρχουν σοβαροί λόγοι που το παιδί λέει ό,τι λέει, και οι λόγοι αυτοί απαιτούν προσοχή)
- Μην κάνετε το παιδί να αισθάνεται διαφορετικό ή ότι ξεχωρίζει
- Μην πιέσετε για λεπτομέρειες πέρα από αυτές που το ίδιο θέλει να μοιραστεί. Δεν χρειάζεται να τεκμηριώσετε την ΚαΠα-π
- Μην κάνετε κατευθυντικές ή υποδηλωτικές ερωτήσεις και αποφύγετε ερωτήσεις «γιατί...» που απαιτούν από το παιδί να εξηγήσει ενέργειες τις οποίες μπορεί να μην καταλαβαίνει
- Μην κάνετε ερωτήσεις που υπονοούν ότι το παιδί φέρει ευθύνη ή φταίει για ότι συνέβη, όπως «Προσπάθησες να το σταματήσεις;» ή «Φώναξες; Ζήτησες βοήθεια;»

Πώς να αντιδράσω όταν ένα παιδί αποκαλύπτει κακοποίηση;

Τι να κάνετε όταν ένα θύμα σας αποκαλύπτει κακοποίηση:

- Μη δώσετε υποσχέσεις που δεν μπορείτε να κρατήσετε. ΜΗΝ υποσχεθείτε ότι δεν θα πείτε τίποτα σε κανέναν, ακόμα και αν σας το ζητήσει
- Μη μιλήσετε με θυμό ή επικριτικά για το άτομο που υποθετικά ευθύνεται για την κακοποίηση. Συχνά είναι άτομο οικείο προς το παιδί και το παιδί μπορεί να το αγαπάει. Μπορείτε, ωστόσο, να πείτε *«Αυτό που σου έκανε ήταν λάθος. Λυπάμαι που σου συνέβη»* ή *«Αυτό που σου έκανε ήταν άδικο. Λυπάμαι που συνέβη.»*
- Μην έρθετε σε αντιπαράθεση με το δράστη
- Μην αποκαλύπτετε πληροφορίες αδιακρίτως, να έχετε πάντα κατά νου το δικαίωμα του παιδιού στο απόρρητο

Αναφέροντας την κακοποίηση ή παραμέληση ενός παιδιού

- Αν υπάρχει υπόνοια ότι ένα παιδί υφίσταται κακοποίηση και/ή παραμέληση, είναι σημαντικό αυτό να αναφέρεται κάθε φορά που συμβαίνει, για κάθε ξεχωριστό περιστατικό
- Κάθε αναφορά αποτυπώνει ένα στιγμιότυπο του τι συμβαίνει στην οικογένεια. Όσο περισσότερες πληροφορίες υπάρχουν, τόσο περισσότερες πιθανότητες έχει το παιδί να δεχθεί τη βοήθεια που χρειάζεται
- Είναι φυσιολογικό για τους ανθρώπους, συμπεριλαμβανομένων και των επαγγελματιών, να έχουν δεύτερες σκέψεις ή ανησυχίες για την αναφορά της κακοποίησης ενός παιδιού. Μην ξεχνάτε ότι
 - Η κακοποίηση και η παραμέληση ΔΕΝ αποτελεί θέμα της οικογένειας και μόνον, και οι συνέπειες της μη-αναφοράς μπορεί να είναι καταστροφικές για το παιδί
 - Μια αναφορά για κακοποίηση παιδιού δεν σημαίνει ότι το παιδί απομακρύνεται αυτόματα από την οικογένεια, εκτός και αν είναι σαφές ότι κινδυνεύει
 - Η αναφορά μιας υπόνοιας ΚαΠα-π μπορεί να γίνει και ανώνυμα, ενώ μπορείτε και να ζητήσετε να παραμείνουν απόρρητα τα στοιχεία σας.

Αποκάλυψη κακοποίησης στο παρελθόν

- Η αποκάλυψη κακοποίησης στο παρελθόν αντιμετωπίζεται με τον ίδιο τρόπο όπως και η αποκάλυψη μιας τρέχουσας κακοποίησης.
- Αν ένα παιδί κάτω των 18 ετών αποκαλύψει κακοποίηση στο παρελθόν του, είναι ευθύνη του ενηλίκου αποδέκτη της αποκάλυψης να αναφέρει την κακοποίηση.
- Οι ενήλικες που βίωσαν περιστατικά κακοποίησης ως παιδιά ενθαρρύνονται να δώσουν κατάθεση στην αστυνομία, η οποία θα καθορίσει αν υφίσταται πιθανό ποινικό αδίκημα.
- Στη μεγάλη πλειονότητα των ευρωπαϊκών κρατών δεν υφίσταται καταστατικό περιορισμών. Μπορεί να υπάρχουν διαφοροποιήσεις ανάλογα με τους διαφορετικούς τύπους κακοποίησης.

Ποιος πρέπει να αναφέρει;

- Όλοι οι πολίτες θα πρέπει να ενδιαφέρονται για την κακοποίηση και την παραμέληση του παιδιού και μπορούν να αναφέρουν πιθανή κακοποίηση ή παραμέληση
- Ορισμένοι επαγγελματίες και άλλα άτομα, ωστόσο, υποχρεούνται από το νόμο να αναφέρουν πιθανή κακοποίηση και παραμέληση. Η υποχρέωση αυτή επίσης υπόκειται σε διαφοροποιήσεις ανάλογα με τον τύπο της κακοποίησης ή παραμέλησης του παιδιού (π.χ. μπορεί να είναι υποχρεωτική για τη σεξουαλική αλλά όχι για τη σωματική, ψυχολογική κακοποίηση ή παραμέληση)
 - Στην ελληνική νομοθεσία ορίζετε ως υπόχρεος αναφοράς κακοποίησης και παραμέλησης παιδιού, έχετε **νομική** υποχρέωση να αναφέρετε άμεσα τις ανησυχίες σας στις εισαγγελικές ή αστυνομικές αρχές.

Αν δεν αναφέρω;

Αν δεν είμαι σίγουρος;

- Αν ένα παιδί σας εκμυστηρεύθηκε ότι είναι θύμα κακοποίησης ή παραμέλησης, αυτό αρκεί για να προχωρήσετε σε αναφορά
 - Είναι προτιμότερο να γνωστοποιήσετε τις ανησυχίες σας παρά να μείνετε σιωπηλοί και να επιτρέψετε ένα παιδί που πιθανώς χρειάζεται προστασία να παραμείνει απροστάτευτο
- Η αναφορά πιθανής κακομεταχείρισης πρέπει να γίνεται άμεσα, κάθε φορά που σας δημιουργείται ανησυχία για την ασφάλεια ενός παιδιού
 - Σε περίπτωση που επιθυμείτε να συλλέξετε επιπρόσθετες πληροφορίες, η αναμονή για αποδείξεις μπορεί να θέσει το παιδί σε κίνδυνο

Η αναφορά πιθανής κακοποίησης ή παραμέλησης παιδιού δεν αποτελεί καταγγελία. Αποτελεί ένα αίτημα για την εκκίνηση της διαδικασίας παροχής βοήθειας και μπορεί να περιγραφεί ως «παραπομπή για βοήθεια από τις υπηρεσίες προς το παιδί και την οικογένειά του».

Πότε πρέπει να αναφέρω;

Εκτός από περιπτώσεις όπου το ίδιο το παιδί αποκαλύπτει την κακοποίηση/παραμέληση

- Κάθε φορά που έχετε υπόνοιες ότι ένα παιδί είναι θύμα κακοποίησης ή παραμέλησης, θα πρέπει να αναφέρετε άμεσα τις ανησυχίες σας

Ποιες πληροφορίες πρέπει να αναφέρω;

- Όταν κάνετε μια αναφορά, είναι χρήσιμο να παρέχετε όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες
 - Όνομα και διεύθυνση του παιδιού και των γονέων ή όποιων άλλων προσώπων είναι υπεύθυνα για τη φροντίδα του
 - Ημερομηνία γέννησης και φύλο του παιδιού
 - Τη σχέση σας με το παιδί
 - Πληροφορίες για άλλα παιδιά ή άλλα άτομα που συγκατοικούν με το παιδί και τη σχέση τους με το παιδί
 - Τη φύση και την έκταση της κακοποίησης/παραμέλησης, συμπεριλαμβανομένων και όποιων άλλων πληροφοριών είναι διαθέσιμες για προηγούμενη κακομεταχείριση του παιδιού ή αδελφών του
 - Άμεσες ανησυχίες για την ασφάλεια του παιδιού
 - Οποιοσδήποτε άλλες σχετικές πληροφορίες:
 - Πότε και πού έλαβε χώρα η κακοποίηση
 - Το πού βρίσκονταν οι γονείς ή οι φροντιστές
 - Παράγοντες που επηρεάζουν την ευαλωτότητα του παιδιού (π.χ. αναπηρίες, περιορισμένες κοινωνικές δεξιότητες ή παρατηρήσιμη αναπτυξιακή καθυστέρηση)
 - Το χρονικό διάστημα κατά το οποίο επισυμβαίνει η κακοποίηση, όπως και τη σοβαρότητα και τη συχνότητα των περιστατικών, και τα

Δεν χρειάζεστε όλες τις παραπάνω πληροφορίες για να κάνετε μια αναφορά. Απλώς αναφέρετε στον υπεύθυνο αυτά που ξέρετε.

Ποιες πληροφορίες πρέπει να αναφέρω;

- Μπορείτε να αναφέρετε ανώνυμα/να δώσετε τα στοιχεία σας και να ζητήσετε από τις αρχές να τα κρατήσουν απόρρητα
 - Όνομα, διεύθυνση και τηλέφωνο

Δεν απαιτείται να είστε σίγουροι ότι το παιδί έχει κακοποιηθεί. Κάθε υπόνοια πρέπει να θεωρείται σοβαρή και να αναφέρεται.

Co-funded by the European Union
Health and Economic Programme 2022
Programme of the European Union